ԱՐՋԱԳԱՆԳ ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԿԱՐԾԵԱՑ

Ամէն հրատարակութիւն շաբաթ օրերն է ։
Տարեգրութեան տեղն է Պոլիս , Զինեփըլի—խան վերի յարկ թիւ 18 ։
Գործ երեսալիք թերթից փոստայի ծախքը առնողին վրայ է ։

Շաբաթին գինը դահեկան կանխիկ 60
Կիսաշաբաթը » » 30
Մէկ թիւը՝ փարայ 30
Նմանութեանց տոմն է դահեկան 2

ԹԻՒ 242 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ Դ· ՏԱՐԻ Ե· ՇՐՋԱՆ 1872 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 25

ՀԱՃՈՒԵԿՉԻՈՒ ԵՐԱԽՏԻՆ

Մէկ բաժինը տան ոսկիէն հարիւր բաժանորդ բաղկացեալ՝ Ատանա բամպակ ցանելու , Պրուսա պէօճէկ բռնելու , Գարահիսար աֆիոն տնկելու , Տրապիզընէն խամնիի ցուկ բռնելու , Այվալըխէն րախի բերելու , Էնկիւրի բուրդ կղելու , Իզմիտէն էսպար բերելու Առևտրական ընկերութիւն մը հաստատուիլը լսեր էինք ։

Այս ընկերութեան անդամները դաշտնի քուէարկութեամբ մէկերնուն վաթսուն տարեկան ծերուկ մարդ մը իրենց գանձապետ ընտրելով ընկերութեան ամբողջ դրամագլուխը անոր կը յանձնեն ։

Ա՛ս ծերուկին՝ մինչև այս տարիքը եկեր , բոլոր կենաց մէջ ո՛չ այսչափ ստակի երես տեսեր է , ո՛չ ալ աչխարհք մտեր է եղեր ։

Այսչափ ստակը մէկտեղ իր ձեռքը տեսնելուն պէս , իսկոյն առանց թրախօմայի և ճէհէղի աղքատիկ , որը և անտերունչ աղջկան մը հետ կ'ամուսնանայ ։

Հիմակուան սովորութիւններն ալ յայտնի են եա՛ , խօսքկապ , նշանտուք , քեսեպիչէ , հարսնիք , ձեռք պագ , երեստեսէ , աղբրլըխ , վերտիվէն պաչը , եէտի , եէմէտի , սաչը , սաղալը , ըռզակ , մըռզակ ըսելնիքէն ընկերութեան դրամագլուխը ճիճո՛ղ ։

Ընկերութեան անդամներն ալ , բանէ մը տեղեկութիւն չունենալով՝ կարճ օրը քառասուն անգամ կերթան կուգան այս մարդուն կը հարցընեն որ . «Ապրանքները ինտո՞ր են , էսպար կայ՞ քովդ , խօզալախին փիացան քանի՞ է , խօզաները խավուռմիչ ընել տուի՞ր , պէօճէկները ի՞նչ վիճակի մէջ են , աֆիոնին առուտուրը ի՞նչպէս է . ձեռքդ ամենէն աւելի ի՞նչ ապրանք ունիս» ։

Այս ամեն եկող հարցնողներուն կը պատասխանէ եղեր թէ , "դուք հոգ մի ընէք , ամեն բան կարգին է , դուք գացէք տեղերնիդ հանգիստ եղիք . ընկերութիւնը չատ աղէկ առաջ կերթայ կոր ։

—Մենք արդէն առևտրականութեան մէջ ունեցած փորձառութենանդ վրայ լաւ համարում ունինք . բայց և այնպէս այս կիրակի ընկերութեան առաջին տարին լրանալուն՝ բոլոր ընկերքս կը բաշխանք որ ընդհանուր ժողով մը գումարուելով եւմտից հաշուեկշիռը

անգամ մը տեսնենք։

—Շատ աղէկ։ Ձեր ուղածը ելածին մը։ տածին հաշուեկշիռը Թող ըլլայ։ պատրաստ է. երբ որ ուզէք՝ կը ներկայացնեմ։

Այսր վրայ կէրակի օր մը ընկերութեան անդամները տեղ մը կը գումարուին, մինչև ժամը տասը անհամբեր Գանձապետին գալուն կըսպասեն, եւ ահա քանի մը անգամ մարդ կը ղրկեն, "հիմայ կուգամ, հիմայ կուգամ" ըսելով, հազիւ հաղ իրիկուան ժամը տասնըմէկին միջոցները կը ներկայանայ։

Մէկ երկու վայրկեան հանդչելէ ետքը հետեւեալ առեղծուածոսութիւնը կըսկսի։

"Մեծարոյ Տեա՛ր,

Նախ եւ առաջ ներողամտութիւննիդ կը խնդրեմ ձեզ այսչափ սպասեցընելուս համար, միանգամայն պատճառը կիմացընեմ։

Յայտնի է ձեր բարերարութեան որ ընկերութիւնը հաստատուելէն, այսինքն դրամագլուխնիդ ձեռքս անցնելէն անմիջապէս երկու չարաթ ետքը, Աստուածային հրամանաւ աչքոտրհք մնայ։

Այսօր ալ ուշանալուս պատճառը աչխարհք մռնալուս հետեւանքն է, զոր ձեզ ալ կաւելտեմ։

Մանչ զաւակ մը վաստրկեցայ։ (Անունը միաբերան։ խե՛րը տեսնաք։)

Գանք մեր հաշուեկշռի խնդրոյն։

Մեծաւ խնդութեամբ կը ծանուցանեմ թէ ընկերութեանս բոլոր դրամագլուխը եւ հաշուեկշիռը կնկանս եւ նորածին երախային վրայ կը բովանդակի։

Մէկ խօսքով՝ ընկերութիւնը մէկ ստակ մը չունի։

Պատիւս ճանչցող մարդ մը ըլլալուս՝ չէի կրնար ձեր առջեւ վախտւոտի ճամբաներ բռնել։

Պարզ ըսեմ, այնչափ ոսկիներէն ու ապրանքներէն ձեռքս ընդ ամենը երկու ապրանք մնացած է. ծաղկահասակ կին մը եւ նորածին մանուկ մը։

Ի՛նչպէս արժան կը դատէք նէ՝ այնպէս տնօրինեցէք։"

Այսր վրայ բոլոր ընկերք տառանց բան մը ըսելու՝ միաձայն հաւանութեամբ նորածին երախային անունը Հաշուեկշիռ կը դնեն, եւ ամեն մարդ իր տեղը կը դառնայ։

ՀՈԳԵՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Հասունիսթ մատամ էֆէնտիներուն եւ մատմազել պարոններուն մէջ տարաձայնութիւն մը կը պատահի եղեր թէ, Անահիտասունիսթներէն մէկը երազ մը տեսեր է, որ տեսիլքէ վար չէ մնար եղեր։

Ասոնք իրարու կը պատմեն եղեր թէ, վախճանեալ Արեւելեան Հայ Գաթօլիք վարդապետները դըժոխքին սատանաներուն հետ մէկտեղ առջեւնուն ալ լատին կրօնաւոր մը ձըգած այդ Արեւելեան Գաթօլիք Հայուն երեցեր են։

Արեւելեան Հայը լատին կրօնաւորին հարցուցեր է եղեր թէ, ասոնք ո՞վ են, ի՞նչ կուզեն։

—Ո՞վ պիտի ըլլան. իւրեէ ձեր վարդապետներն են, որ Հասուն Գերապայծառը չընդունելնուն համար, հիմա, սատանաներուն ձեռքը մնացած՝ չարաչար կը տանջուին։ Դուն ալ քանի որ ասոնց բառնիէն ես, վաղը միւս օր ասոնցմէ աւելի պիտի չարչարուիս։ Թէ որ վրկուելիւնդ կուզես, ժամանակ չանցուցած սա հերետիկոսութիւնդ ձգէ, Հասունին մեղայ գոչէ։

Մենք այնպէս լսած էինք որ՝ մէկու մը տեսած երազը մարգարէներէն զատ մէկը չէր կրնար դիտնալ։ Հիմա ալ որ մարգարէութիւնը վերցած է, Հասունիսթներուն մէջէն քանի մը խախա Մարգարներ հին օրէնքին մէջ կապրինք կոր կարծելով՝ մարգարէութիւն ծախելու եղեր, պարզամիտ մարդիկը կը խաբեն կոր։

Խելքերնուդ պտուկը սիրեմ, խախա՝ մարգարներ, այս ցուրտին ատանկ պաղ տօնտուրմաները կը կլլուի՞ն։ Անահիտասունիսթներուն մէջ ատանկ տղայական երազներու ականջ կախող կայ որ այդ երազը տեսնող մը գտնուի։

Բանադրանք, նզովք, անաթեմա, հերետիկոսութիւն, կոնդակ, ափօրոզ, դօգօրող խեր չըրին տէ, հիմայ ալ գործերնիդ երազ ներո՞ւ մնաց։

Վա՛յ քեզ, քաղաք, զի թագաւորդ մանուկ է . . . . ։

ԱՄՈՒՆ ՔԱՆԻ՞Ն Է։

Մայրաքաղաքիս մէջ ամեն տեսակ նիւթ առատօրէն կը գտնուի, ազդ, դրամ, կրօնք, լեզու, կլիւ, չափ, տուն, խանութ, եկեղեցի, մզկիթ, դպրոց, հաղուստ, գլխարկ, ծըխախոտ, կառք, նաւ, նաւակ, ասոնց ամենուն ալ հազարումէկ տեսակները կան, որոնց մայրաքաղաքիս բնակչաց աչքերը վարժուած են։ Մինակ Եւրոպացի օտարականի մը առջեւ քիչ մը էքսբօզիսիօնի ձեւ ունին։

Անցեալ օր Պէլճիքացիին մէկը Բերա տուն մը վարձել կուզէ։

Տանուտէրը կը հարցընէ թէ, «Ո՞ր ամիսէն տանը վարձքը պիտի վճարէք։

—Ի՞նչ ըսել է որ ամիսը, տունդ վարձած օրէս վարձքը վրաս պիտի բանի։

—Ողէկ ամա հոս մենք ամեն տեսակ ամիսէն ունինք, կարճը կայ, երկանը կայ. դիտնալու համար անոր կէօրէ վճարելիս ընենք։

—Ըսածդ չեմ հասկընար կոր, չոշո՞րդ ես, ի՞նչ ես, ասիկա քօմէլատի՞ք է որ կարճը-նայ երկննայ։

—Ներեցէք, միւսի՛ւ, մեր թուականները քու մէմլէքէթիդ թուականներուն չեն նմանիր. կայնէ ես չարեմ՝ դուն համրէ։ Մէսէլա այսօր Ապրիլին՝ ՈՒՀՀ թամազանին օն է, Րումիին՝ ՈՒՀՀ թշրինի էվվելին Ր օն է, Ալֆրանկա՝ 1872 Հոկտեմբերին դարձեալ 25ն է, Ալֆրանկա՝ դարձեալ 1872 Նոյեմբերի 6ն է, Հրէից՝ 5633 խէսվան 5 է, Հայոց՝ Ռ Ի Բ Ա ւելեաց 4, Խորէլէզին՝ 1355ն է, Գասըմը կը հարցընես նէ՝ վաղը մէկն է։

ԴՐԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ԾԱԽՈՂ ՅՈՒՅԱՄՈՒ ՄԸ

(Շար. նախ. թիւն ե. վէրջ, տե՛ս էջ 241)

Երրորդ. Բնութիւնը ամենուրեք թէ՛ առանձնութեան մէջ եւ թէ՛ այլուր իւր աղդեցութիւնը կը ներդործէ ըսելով կը ժխտէք։

Չորրորդ. Կարծելով թէ վանքերը երթան ըսած եմք, վանքերը յարաբերութենէ զերծ չ'են, ուստի անհնար է վանական կենաց ճշմարիտ կուսակրօնութիւնը ունենալ ըսել ուզելով կը ժխտէք։

Հինգերորդ. Յօդուտ ազդին՝ ընկերութեան հետ պէտք է գործեն ըսելով եւ դեռ եւս բաղմաթիւ առարկութեամբք կը ժխտէք։

Հետեւաբար վերոյիշեալ խնդիրն հերքել երեւակայած ըլլալնուդ համար՝ ճշմարտութիւն չ'է ձեզ համար։

Իսկ եթէ այժմեան կուսակրօնից՝ հակառակ իւրեանց ուխտին՝ գործած բաղմաթիւ զեղծմանց խընդիրն է. նախ, այդ եկեղեցականներէն եկեղեցւոյ պահանջած ամբիծ եւ անարատ վարքն կամ չ'գիտնալով եւ կամ կամաւ չ'գիտնալ ձեւացնելով, անոնցմէ հրեշտակութիւն պահանջելն անգութ եղջերուաքաղ մ'է, պահանջեմք անոնցմէ այնքան՝ որքան հնար է պահանջել մարդէ մը ըսելով կը ժխտէք։

Երկրորդ. Այդ կուսակրօնութեան դրութիւնը արդի ամուրի եկեղեցականք սահմանած չ'ըլլալով, այնպէս գտան, այնպէս կ'երթան եւ ըստ որում միշտ չ'եմք դադրիր զեկեղեցականս մեղ տաքնոդք, գլուխ, ընտէր, տէրք եւն. յորջորջելէ (մի՛ բանդադուչէք, Պ. Փնաչրջիկ), անբարոյական, պիղծ եւն. անուանելն անպատեհ դատելով եւ զեղծմունքն արդարացնելով կը ժխտէք։

Ի մի բան, ուրիչ խել մը անհեթեթ առարկութեամբք այս երկրորդ խնդիրն ալ հերքել ճըգնած ըլլալնէդ կը հետեւի թէ այդ ալ ճշմարտութիւն չ'է ձեզ համար։

Հուսկ յետոյ, եթէ կուսակրօնութիւնը բառնալու խնդիրն է, ձեր նախընթաց յօդուածոյն մէջ մեր ազդ. ուժին անհամեմատ վճռելով կը ժխտէք, եւ հետեւաբար այդ ալ ճշմարտութիւն չ'է ձեզ համար։

Ահա մեր յօդուածոյն բովանդակութիւնն կազմող մասունքն եւ ահա ձեր յօդուածոյն ոգին ու խմաստ՝ որ պրոմէթէոսին կը հակառակի մերայնոյն։

Ուստի այս ձրի ընդդիմաբանին դրութեան ար-

ժէքըն այսպէս՝ ի լոյս ածելով, հասարակաց անա-
չառ ատենին կը յանձնեմք վճռել թէ ո՞վ է նմոպոլ,
ձեւաբան, Զոյնէ, չրջմոլի մեքնմոպոլ, կոլոզովէզ,
ապաքան եւն. եւն.

Գալով նախ մեր՝ բանաւարութեան երրորդ
մասը կորուսած լինելու խնդրոյն, Պ. Ընդվայրա-
բան՝ ձեր անդուզական դատողութեան համաձայն
կ՚ուզեն կոյր եմ ըսելով ինծի զայն վէրաւորել ար-
քան ըրած չըլլալնուն համար խնդրեմք որ մեր այդ
վիճակին՝ որ անչուշտ ձեր քաղցրիկ կարեկցու-
թիւնն ալ չարժող պարագայ մ՚է, դարմանը մը
տանիլ չ՚զլանայք, որպէս զի այդ մահահամբոյր
վտանգէն ղերծանիմք ի շնորհս գթասրտութեան
ձերոյ։

Երկրորդ՝ քոժոժ կախելու յանձնարարութիւնն,
այն ալ առաւել ձեզ անկ եւ պատչաճ է քան թէ
մեզ, վասն զի մեք ֆիլէֆոպէս եւ փիլոկանոպէս
խորհելով հաւասար կը քարոզեմք թէ նոքա (կը
հասկնաք անշուշտ) ամբիծ չ՚են, անաղարտ չ՚են
խրեանց այժմեան դրութեամբն. իսկ որովհետեւ
դուք հակառակը կը պնդիք, եւ հետեւաբար այդ
իրողութեան ջնջենալապէս վերահաստատ լինելու
համար չօչափելի փաստերու կը կարօտիք, բարե-
հաճեցէք կամ այդ քոժոժը առ որ անկն է յանձ-
նարարել, կամ ի՞նչ հարկ կայ քոժոժի, ան-
ձամբ անձին խելամտելու համար՝ զոր արժանն է
ի՛ կիր արկէք . . . . . :

Առ այժմ այսչափ.

ԱՐՄԵՆԱԿ

ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆ

ԳՈՒԵՄԱՍԻՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Սիրելի՛ ընթերցողք,

Աղդին մէջ մինչև հիմա մեծամեծ անուններ-
րով և առատ առատ խոստումներով չատ ըն-
կերութիւններ եկան գացին. և անոնցմէ չա-
տերն իսկ Մամուլ մեհենկի զարնելով՝ այսր-
նին ճանչցուց ամենուն։

Բայց, աւա՛ղ, այս գործասէր ընկերու-
թիւնը որ աղդին մէջ չատ գործեր պիտի
տեսնէր իր Արարօտովը և պօյնիկեիական փո-
ղովը, պէտք չէր որ տեսած գործերուն մէջ
յայտնուէր իր սևաներկ քողովը։

Մեռա՛ւ գործասէր ընկերութիւնը, տա-
րա՛ւ իր հետը կարմրուկ ոսկիները՝ ի խոր
սուգ և ի մեծ զարար բարեվիճ և պարոյա-
միտ անդամոց ու բաժանորդաց, որք չահե-
լու յուսով հինգ վեց հարիւր ոսկին չահովը
վաստակովը մէկտեղ մէկ երկու հոգիի կըլլե-
ցուցին. (Մարսողական ըլլայ.)

Աղդ՝ յայտնի լեցի ընթերցողայ և համայն
աչխարհի, որ գործասերը ճաթեցուց փողը,
պատռեց քողը և մտաւ հողը։

Այսուհետև ի՞նչ պիտի ընեն անգործ մար-
դիկ, ի՞նչ պիտի ընեն թևերնին ղինճիրով
կապուած գործասէր ընկերները, ի՞նչ պիտի
ընեն գործասիրութեան պատուին սպասող-
ները, ինչ պիտի ընեն հաւաքուած երեք
չորս հարիւր բաժանորդագիները։

Ո՞վ կրնայ մռնչալ գործասէրին Առաջին,
երկրորդ, երրորդ, չորրորդ, հազարերրորդ,
միլիոներրորդ գործերը. ո՞վ կրնայ մռնչալ
մանաւանդ այս վերջին գործը, այն է՝ քաշ-
ուելով քաշկռտուելով գերեզմանի տարուիլը։

Ահա այսպիսի չարաչար մահուամբ կը վախ-
ճանի մեր գործասերը. որուն գլխուն վերեւ
սպասողները թերևս ատանկ չէին յուսար։

Եւ դուք, ո՛վ խմբեակդ գործասէրեան,
որ այս անակնկալ մահուան վրայ ապշած կե-
ցած էք, մխիթարուեցէք, մխիթարուեցէք
կըսեմ անոր քաղցր յիշատակն եղող Օսման-
եան կըրիկ քերովբէներուն գեղեցիկ պատ-
կերները՝ ծոցերնուդ սնուցկներնուդ հանե-
լով և քատրօններու մէջ պատերին՝ ի վար կա-
խելով։

Մի՛ մռնաք տարուէ տարի իր հոգւոյն
համար պաշտօն պատարագ մատուցանելու։

Քանի որ պատկերին երեսը նայիք՝ չըլլայ
որ խռովիք, երբ մաքերնիդ բերէք անոր տը-
խուր մահը։ Յիշատակն արդարոց օրհնութեամբ
եղիցի։

Մի՛ մտրտաք այն փայլուն մեռաղներուն
վրայ որ ձեռքերնուդ դնացին. վասն զի ա-
նոնք հողն էին արդէն և՝ ի գող գարձան ըստ
անսուտ վճռոյն տեառն մերոյ։

Մխիթարուեցէ՛ք ուրեմն, ո՛վ գործասէր

եղբարք, մխիթարուեցէք. վասն զի ձեր ընկերութիւնը ո՛չ թէ մեռաւ՝ այլ վերափոխեցաւ։

Տեսէք ինչպիսի՛ արագութեամբ կը թռչի նա յաւիտենականութեան տաճարը։

Աստուած մնացեալոց կեանք պարգեւեսցէ, ամէն։

ՖԱՍՈՒԼԵԱՃԻ ՏԻՕԺԷՆԸ

» Երէկ Բամազան կէտի եա՛, պարէ չիմոի սեօյլէյիմ.

» Ղիֆէնտիմ, Ակոբեան կիւվէտիսի էֆէնտի թէաթրօսունճա օլան թէրզադըյաթը իլան իտէյօր։

« Բամազանտա հէր քէսի մէհմուն իտէճէյիմ տիյօր, պիր թազիեանէյի չէվք ու ղայրէթի իսիշ տէ, անըն իչուն թարիզը թէրզադըտա պէօյլէ գօշա գօշա կօլ ալմըշ։

« Րուշնամէնին խապէր վէրտիկինէ կէօրէ, պիր տուզինա, եանի թէմամ օնիքի նէֆէր գըշ վար ըմըշ։

» Պունլարա մուգապիլ պիր պուչուք տուզինա, եանի օնսէքիզ նէֆէր տախի երքէք վար ըմըշ. խըտմէթճիլերի Ֆիլան տա եօլունտա իսիշ,

» Նէ քատար (եան) վար իսէ, թէրզադըյաթը ասրլիյէ սայէսինտէ միւսիւ օլմուշ։ Հէյէ պիր թազըմլարընըն իսմի փէք հօշումա կիթտիյինտէն, սիղին տէ հօշունուզա կիտեր տէյու եազաճաղըմ։

» Միւսիւ Ֆասուլեաճեան,

» Միւսիւ Թօսպաղեան,

» Միւսիւ փափաղեան, (Հասուն տույմասըն)

» Միւսիւ Զաքրաղեան,

» Միւսիւ Սանճաղճեան,

» Միւսիւ Պէրպէրեան,

» Միւսիւ Կիւմիւշճեան,

» Միւսիւ Իտարէճեան,

» Կէօրտիւնի՞ղ մի միւսիւլէրի. Օսմանը թէաթրօսունուն Միւսիւլէրի. պունլար իչին-տէն էն զիատէ զէվզըմա կիտէնի (նէ՞ սագլայըմ) Միւսիւ Ֆոսուլեաճեան տըր. ամմա Միւսիւ Զալը՞ Ֆասուլեաճեան մը, եօգսա Անիչէ Դատըն Ֆասուլեաճեան մը, պիլէմէմ։

« Թէէսիւֆ իսէրիմ քի, պիր Միւսիւ Պայըր Թուրփեան եօդ տուր։

« Ագթռիսլերտէ հօշումա կիտէն իսիմ տախի իքի տանէ (մատմազէլ Պաղտատլեան) վար ըմըշ, անլէր օլաճաք տըր, չիւնքի չարդընըն միւգթէզատը պու։

« Երթըդ պու դատար թէրզադըյաթան պէնիմ կիպի պիր թէրզադը վէրվէր մէհմուն օլմա՞զ մը եա »։

Տիօժէնի ժէօն թիւրք քեաթիպները Բամազանի քէյֆով, ծոմ բերնով, ձեռքերնին մէյմէկ թէսպիհ բռնած, մինչև իրիկուն գալ-փակճիներուն գըլուխը պտըտեր, պտըտեր, հանըմները կըսմտաեր, նիւթ մը և հիւթ մը չը կրնալով գտնել, գիշերը Օսմանեան Թատրոնը գացեր են։ Հոն ալ դերասաններուն պակասը չը կրնալով բռնել, ելեր Նահ ներուն հետ խաղալ սկսեր են։

Մեր Տիօժէնն ալ անոնց խաբուելով, ելեր իսկոյն այս յօդուածը հրատարակեր է։

Տիօժէ՛ն, Հայերուն քիթերը կերար կերար չը կըշտացար տէ, հիմայ ալ Նահ ը՛րը խածկըտելու ելեր ես։

Զէ Թէ պահք օրը, ուտիք օրն անգամ ֆասուլեա ուտելով ուտելով գլուխդ կուռեցնայ տէ, հիմայ գործդ չալը լեն և Անիչէ Դատընին մէջ տո՛ղը մնաց։

Թէ որ անուններով կամ մականուններով ժամանակ պիտի անցընենք նէ՝ մենք ալ քեզի սըտնք հարցնենք։

Սա խավէարօ բուլօ կըսէք նէ՝ դօդինօ՞ խավէարօփուլօս է, չէնէ մի մալրօ խավէարօփուլօս է։

Մե՞նք ինչ կըսենք. իրաւ Տիօժէնին քեաթիպները հայերէն չեն հասկնար։ Բիչ մ'ալ անոնց լեզուէն խօսինք որ հասկընան։

—Պաքսանըզնա, էֆէ՛մ, պու կիճէ չօճա վաշալը Սեհատետին Ապտի էֆէնտի Թավուք բաղարընտա գավուդլուղա չըքաճաք ըմըշ, լութֆէն իֆթարա պէնտեխանէյի թէշրիֆ պուրյուրուն, էմել պույուրուլտանըզ կիտի վէրէլիմ։

—Խա՛յր, էֆէմ, օ Ասպի էֆէնտի փէք սաքիլ. հիչ զեվզըմա կիթմէ յօր։

—Ձանըմ էֆէմ, իրատէ պուլուրսանըդ մէչհուր հէյեալի Թահսին պէյէ կիտէլիմ, պու կիճէ եալօվա սէֆասը օյնայաճաք։

—Էֆէ՛մ, պէնտէնիզէ գալըրսա, Ագ–սա–րայտա մէտտահ Գըզ–Ահմէտ–էֆէնտիզատէ Ասպիրիլ ֆուդուս պէյ փէք մունթազամ վէ միւքէմմէլ նագլիեէթլէր իտէճէք, օրայա կիտիլ–սէ ֆէնա՞ մը օլուր, էֆէ՞մ։

—Աման, աման ճանըմ էֆէմ, խագխիպայի ալինիզի պու կիճէ Գուլէ Գափուսունտա փիրինճճինէն դապինօսունա փանթումինաեա կէօԹիւրէյիմ. ամմա էֆէ՛մ, փէք Թուհաֆ ։ փէք պիթիդ. գուլունուզ պիթիեօրըմ Թուաֆըզդ–լարընա։

—Վալլահիւլ ազիմ, Թէաթրոյի Օսմանիէյի ճիւմլէսինտէն ադամ ԹուԹար, վէ պիզիմպիր Թադըմ սայմա սափան օեունլարտան իսէ, պունլարըն լէօպիեաԹընը Թէրճիհ իտէրիմ, չիւնքի լէյլա լիէ Մէճնուն օեունունտա ճիւմլէմիզ կէօզ եաչլարը տէօքտի իտիք . . . . . ։

Տէմէք օլուր քի, պիզիմ սիվիլիզէ պիր քաչ ժէօն Թիւրքլէրիմիզին պէյէնմէտիքլէրի չալը ֆաուլեաը, կիւլիիտիսի էֆէնտիլէրի, միւսիւլէրի, եանլարը, քէնտիլէրինի՝ Մէյտան սիւվիւրմէսի, Հաճի Էյվաթ չէլեպի, Հաճի եաԹմազ վէ սայըր պու մադուլէ պիր Թադըմ չօճուգ օյունճաղլարընտան գուրԹարըպ, օլտուղու մէրԹէպէ Թէաթրօ օյունլարը իճրա իտէնլէր ժէօն Թիւրքլէրօլմայըպ՝ էյլէնտիքլէրի էրմէնիլէր տիր։

Ամապա պու պիզիմ չինք պէյլէրիմիզ «էսէֆ իտէրիդ քի պիր միւսիւ պայըր–Թուռփեան եօգ տըր» տէմիչլէր իսէ, փէ՞ք մի էլզէմ տիր. էկէր չիտտէԹը լիւզումը վար իսէ, Թէաարիք իմմէսի փէք գօլայ տըր. հաԹտա ֆաուլեա փիեազը իլէ պայըր Թուռփու փէք նէֆիս օլուր. էֆէ՛մ, էֆէ՛մ. . . . . ։

Պիր պուչուք տուզինա, եանի օն սէքիզ նէֆէր աքԹէօրէ մուգապիլ՝ պիր տուզինա, եանի Թամամ օն իլքի նէֆէր աքԹռիս վար ըմըշ։

Պու հիսապտա նիսպէԹ եօգ. չունքի նէֆէրլէր միւսավի օլմայըպ, գըզլարտան ալԹը նէֆէր էքսիք կէլիյօր. պիզիմ ժէօն Թիւրքլէրէ ըչճա խտէրիդ, էկէր միւմքին իսէ, Տիօժէն էֆէնտի վասէԹասը իլէ ալԹը նէֆէր աքԹրիսլէրին Թէտարիգի իլէ նէֆէրլէրին միւվազէնիսինէ հիմմէԹ պուլուրսունլար. արԹըք պու գատար ԹէրագգըյաԹտան պիզտէ մէմնուն օլմաղըրըզ եա՞, էֆէ՞մ։

Շատուր ընտանիքի մը մէջ անցեալ չաքԹու չամաշըր լուալ պէտք ըլլալուն, կըսկսին լուալ, հետզհետէ ստակով չուր բերել տալու մտքով։

Աղտոտներուն կէսը կը լուացուին, կը տեսնեն որ վեց հարիւր քսան ղուրուշ չուրի ստակ է գացեր, և լուացքը պուղատայէն հանելու համար կրկին անգամ եօԹը հարիւր ղուրուչի չուր ալ բերել տալով, վերջապէս լուացքը կը լմնայ, և չուրի ստակին գումարը հաղար երեք հարիւր քսան ղուրուչի կը հասնի։

Տան տիկինը էրկընէն սախանէրուն հաշիւը կը պահանջէ։ Էրիկը այս գումարը լսածին պէս, կըսէ.

—Պէ կնիկ, չուրի համար այսչափ ստակ վատնեցնուս; Թէ որ նորէն ճերմակեղէններ կարէինք, Թէ՛ աւելի աժան կըլլար, և Թէ ճերմակեղէններս կաւելնար։

Մուրացկանին մէկը անցեալ օր ձեռքը չուրի աման մը բռնած դռնէ դուռ կը պտըտէր բերայի մէջ ողորմութիւն ուզելու։

Յանակ, հաց տուող ըլլայ նէ՝ չընդունիր եղեր, փոխարէն գաւաթ մը չուր մուրալով։

ԲԱՌԱՅԱՆ ԱՌԵՂԾՈՒԱԾ

Եթէ իմ երկրորդ ոտքս կարել տան,
Առչի ոտքիս միշտ մարդիկ պէտք ունին.
Թէ խոհանոցը և Թէ՝ ի սեղան
Պէտք է որ ես միշտ ներկայ գտնուիմ։

Իսկ թէ առաջին ոտքս կարել տաք,
Երկրորդովս ղձեղ չեմ թողուր հանգիստ.
Թէ խոհանոցը և թէ ամեն ծակ,
Ցան չորս բոլորը կը չրջիմ ես միշտ.

Եւ եթէ քնաւ չը դպչիք ինծի,
Զըլլայ որ կարծէք թէ հանդիստ կըլլաք.
Թէ կուտոյ ատեն և թէ հրդեհի,
Զայնս առնելուդ պէս վախ մ'իսկոյն կզգաք

Ա. Մ.ՅԵԱՆ.

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Ղալաթիա, 23 Հոկտ.

Իմբէրաթօր փանոս՝ Գահակորոյս Օգսէն իշխանին ըրած կոլօտեանը վրայ ցաւակցելով, Սէնթ-Ղապրիէլ առաջին կարգի ականակուռ պատուանշանը չնորհեց։

Սամաթիա, 24 Հոկտ. երեկոյ.

Օգսէն իշխանը Ալթըն-Օլուդի պալատէն դուրս ելած ատեն ժողովուրդը համակրանաց ցոյցերով և կեցցէներով ողջունեց զնորին վեհափառութիւնը։ Բայց իշխանին դէմքը տըխուր և դալկահար կերևէր։

Իսկիւտար, 22 Հոկտ.

Այսօր տեղւոյս Ազգային գամառային մէջ իմբէրաթօր փանոս լուստրա պօյաճիութեան Ծանր խնդրոյն վրայ ազդու ատենախօսութիւն մը ըրաւ. բոլոր ունկնդիրք սաստիկ ծափահարութեամբ և պրաւօներով ընդունեցին զայն։

Նոյն թուական.

Օգսէն իշխանը գամառային մէջ՝ Սամաթիացի ժողովրդեան մատուցած այսչափ տարուան ծառայութեանց փոխարէն տեսած ապերախտութեանը համար վիրաւորուած ըլլալուն Իսկիւտարի մէջ վարձքով տուն մը խնդրեր է, բայց մինչև հիմայ տուող մը չէ գտնուեր։

Կ. Պոլիս 25 Հոկտ.

Վերջին պատերազմին հաշտութեան դաշնագրին մէջ ազգին օրիորդաց պատիւը յապագային երաչխաւորող յօդուած մը չը գտնուելուն համար բոլոր ծնողքները բողոք բառնալով, դաշնագրին վերաքննութիւնը կը պահանջեն։

Փաստաբանաց դասէն Միւսիւ իսկարիով տային Սինեօր կայիափային կողմը անցաւ՝ դաշնագիրը պաշտպանելու համար։

. . . Խմբագիր,

Հաճեցէք հետեւեալ ծանուցումը ձեր պատուական թերթի մի մերձակայ թուոմը հրըատարակելու չնորհ ընել։

ԱԶԳ

Ի նպաստ եկեղի գաբուի Թաղի երկսեռ վարժարանաց ձեռագործաց վիճակահանութիւնը պիտի կատարի յառաջիկայ կիրակէ օրն Հոկտ. 28 ժամ 7 ին Թաղիս մանչ տղայոց վարժարանին մէջ. կամեցող Ազգայինք կրնան գըտնուիլ։

Գանձապետ Թաղական մնատւկին
Հաճի Գրիգոր Ոսկեան

24 Հոկտ. 1872
'ի Թաղական խորհրդարանն.
Եկեղի-Գափու։

(Կը շարունակուի)

ՇԱՐԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
ԳԻՈՐԳ Ց. ԱՃՎԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ռ. Յ. ՓԻՒՐՓՃԵԱՆ

ՖԻՆՃԱՆՃԻԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ ՐԻԶԱ ԲԱՇԱ ԽԱՆ ԹԻ 3

ԳՈՐԾԱՄԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

(Ուլականջ վիլիսոփայն խիստ սրտաշարժ դամբանական ճառ մը խօսելէն ետքը կը յա-
ւելու լալով) Ա՛հ . . . սիրելի՛ ընկերք , ուրիշ մեռեալներու վրայ ալուճ մը հող կը նետեն .
աս անանկը չէ . ասոր վրայ ալուճներով ոսկի նետեցինք :